

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716203000
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8716203000.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci žalobcu: P. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/X, XXX XX X., zastúpený: JUDr. Viktor Novýsedlák, advokát, so sídlom L. Svobodu 2674/1, 058 01 Poprad, proti žalovanej: F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX X., v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad sp.zn. 7C/90/2016-127 zo dňa 18.10.2019 v spojení s opravným uznesením sp.zn 7C/90/2016-136 zo dňa 26.11.2019 takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu I. inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Súd prikazuje do výlučného vlastníctva žalobcu 1 - izbový byt č.XX na 5. pochodí bytového domu X. súp. č. XXXX, vchod č.XX, zapísaných n a LV:XXXX, pre obec a k.ú. X., vrátane spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu.
II. Žalobca je povinný vyplatiť žalovanej na jej spoluvlastnícky podiel sumu 16 302,33 EUR z toho sumu 13 564,33 EUR k rukám žalovanej a sumu 2738,- EUR Exekútorskému úradu Poprad, JUDr. Michal Bulko k sp. zn EX398/2013 a to do 60 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
III. Žalobca má voči žalovanej náhradu na 100 % náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Opravným uznesením súd I. inštancie opravil výrok rozsudku tak že:

„Opravuje I. výrok rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 7C/90/2016-127 zo dňa 18.10.2019 tak, že správne znie:

I. Súd prikazuje do výlučného vlastníctva žalobcu 1 - izbový byt č.XX na 5. poschodí bytového domu X. súp. č. XXXX, vchod č.XX, zapísaný na LV:XXXX, pre obec a k.ú. X., vrátane spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXXXX na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu.“

2. Prvoinštančný súd svoje rozhodnutie v spojení s opravným uznesením okrem iného odôvodnil tým, že ust. § 150 Občianskeho zákonníka svojou širokou formuláciou a exzemplifikatívnym výpočtom zásad, z ktorého treba vychádzať pri vyporiadaní BSM manželov umožňuje, aby súd majetkové vzťahy manželov k spoločnému majetku upravil čo najspravodlivejšie v súlade s dobrými mravmi ako aj so záujmami manželov a ich maloletých detí. Pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva môže teda súd odstrániť tvrdosti zákona, ku ktorým by mohlo dôjsť pri strohom použití § 143. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žalovaná nemá finančné prostriedky na vyplatenie žalovaného z jeho spoluvlastníckeho podielu na predmetnom byte. Z jej vyjadrení je zrejmé, že aj napr. za 3-izbový byt, ktorý nakoniec bol predaný v dražbe z dôvodu, že zaň neuhrádzala povinné platby, lebo jej žalobca neprispieval na deti v jej osobnej starostlivosti zvýšeným výživným a výživné, ktoré platil, na tieto úhrady nestačili. Je teda zrejmé, že žalovaná výživné na deti používa za účelom úhrad iných

potrieb a sama nemá finančné prostriedky ani na to, aby uhradila výživné, ktoré je povinná platiť v zmysle právoplatného rozsudku súdu, nie to ešte na vyplatenie žalobcu sumou pripadajúcou na jeho spoluvlastnícky podiel na uvedenom byte. V konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 6T 88/2018 súd zistil, že žalovaná bola uznaná vinnou z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 271 ods. 3 písm. b) Trestného zákona, s použitím § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, a to rozsudkom zo dňa 11.09.2019, ktorý do rozhodnutia súdu o vyporiadaní BSM nenadobudol právoplatnosť, a ktorým jej bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody so zaradením do ÚVTOS s minimálnym stupňom stráženia. Aj vzhľadom na uvedené možno zdieľať obavu žalobcu, že s predmetným bytom nakoniec môžu dopadnúť tak, ako to bolo s 3-izbovým. A to o to viac, že už v súčasnosti na LV č.XXXX, na ktorom je predmetný byt zapísaný je uvedená poznámka, že Exekútorický úrad JUDr. Bulka vydal upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom nehnuteľnosti a zriadením exekučného záložného práva na tento byt. Dôvodom je výlučný dlh žalovanej na výživnom, kvôli ktorému sa voči nej vedie exekučné konanie, kde oprávnenou je ich dcéra V..

Predmetnom vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva je všetko čo patrilo do tohto spoluvlastníctva a čo existovalo v čase jeho zániku, t.j. spravidla v deň právoplatnosti rozsudku o rozvoде. Okamih, keď dôjde k zániku BSM je rozhodujúci nie len pre určenie spoločného majetku, ale aj pre určenie hodnoty. Pokiaľ ide o cenu predmetnej nehnuteľnosti, teda bytu špecifikovaného vo výroku rozsudku, tu spor medzi účastníkmi konania nebol, naviac oveľa väčší, 3-izbový byt bol v rámci dražby ohodnotený na cca 40 000 eur. Možno pripísať na vrub žalovanej, ktorá predmetný byt obývala s deťmi zverenými jej do osobnej starostlivosti, že sa rozsah BSM znížil o takúto významnú položku. Aj keď jej súd môže prisvedčiť, že nemala finančné prostriedky na úhradu platieb spojených s užívaním tohto bytu, bola možnosť, ako to uvádzal a navrhol žalobca, byt predať tretej osobe mimo dražby a výťažok si mohli bývalí manželia rozdeliť, po úhrade dlhu na byte, ktorý vzhľadom na uvedené mal ísť na ťarchu žalovanej. S týmto postupom však ona nesúhlasila tak, ako s takýmto postupom nesúhlasila ani ohľadom bytu, ktorý nakoniec ako jediná vec patriaca do BSM ostala predmetom jeho vyporiadaní. Mala záujem o byt, za ktorý ale ako vyplývalo z dokazovania tiež nemá ako platiť s tým, že povinnosť žalobcu vyplatiť z jeho podielu nebude mať. Konanie žalovanej v priebehu súdneho konania je možné kvalifikovať ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, nepoživajúce právnu ochranu. To, že byt je súčasťou BSM súd považoval za jednoznačne preukázané. Konanie vedené na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 10C 192/2007 o neplatnosť zmlúv o prevode členských práv a povinností k družstevnému bytu a o prevode vlastníctva bytu s prísl. bolo z dôvodu späťvzatia návrhu zastavené. Z príjmového pokladničného dokladu zo dňa 07.03.2002 mal súd preukázané, že za predmetný 1-izbový byt, teda jeho prevod do osobného vlastníctva bolo zaplatených 16 934,90 Sk. Na pokladničnom doklade je uvedené, že táto suma bola prijatá od p. F. teda bola uhradená počas manželstva strán sporu. Z listu vlastníctva je zrejmé, že titulom nadobudnutia predmetného bytu v bytovom dome Predsavzatie v pomere 1/1 oboma stranami sporu je kúpna zmluva V XXXX/XX. Byt teda je súčasťou BSM, odkúpený bol už bývalými manželmi Z., na tom nemení nič skutočnosť, že v zmysle Zápisnice o dohode a odovzdaní bytu bol tento družstevný byt pridelený do osobného užívania otca žalovanej.

V zmysle vyššie uvedeného súd zohľadnil sumu, ktorú žalovaná investovala do predmetného bytu a o túto sumu, teda jej polovicu znížil podiel žalobcu na nehnuteľnosti. Súd zohľadnil len náklady, ktoré uznával žalobca, pretože len tieto boli preukázané listinnými dôkazmi., a to náklady na okná vo výške 961 eur (blok PROFI-spol. s.r.o. vo výške 700 eur + príjmový pokladničný doklad tej istej spoločnosti na 261,20 eura), náklady na elektrickú rúru vo výške 269 eur (blok OKAY Slovakia s.r.o., náklady na vchodové dvere vo výške 415 eur (blok N+D interiér, s.r.o.), náklady na vodovodné batérie od OBI Slovakia, s.r.o. vo výške 133,94 eura, náklady na záchod od OBI Slovakia, s.r.o. vo výške 85,73 eura (blok OBI Slovakia, s.r.o.), náklady na zasklenie balkóna vo výške 685 eur (2 príjmové pokladničné doklady od D.. K. O.) a náklady na skrinky do kuchyne vo výške 55 eur (blok JYSK, s.r.o.), spolu vo výške 2604,67 eura a z tejto sumy uložil žalobcovi povinnosť vyplatiť žalovanej 1, teda 1302,33 eura. Súd neuznal náklady, ktorými žalovaná chcela preukázať nákup tovaru z KIKA nábytok Slovensko vo výške 730,62 eura, pretože na doklade nie je uvedené, za aký tovar to je, a tiež náklady 159 eur za interiérové dvere, pretože ako spolumajiteľ bytu žalobca s takými premrštenými nákladmi nesúhlasí a žiadal, aby si žalovaná tieto dvere zobrala, ako svoje výlučné vlastníctvo. Pokiaľ ide o motorové vozidlá, prvé Renault Espace, tie žalobca predal asi v roku 2009 a z utŕžených peňazí kúpil druhé motorové vozidlo Renault Espace, ktoré predal v roku 2011, dva roky pred zánikom BSM. Ani jedno vozidlo teda nie je súčasťou BSM ku dňu jeho zániku a finančné prostriedky získané z predaja druhého boli spotrebované počas dvoch rokov, kedy ešte manželstvo trvalo, na financovanie rodinného života oboch strán sporu. Stavebnica Lego nie je súčasťou BSM, je to hračka, ktorá patrí deťom a jej hodnotu, ktorú určila žalovaná sumou 15.000 eur súd tiež považuje za prehnajú, v každom prípade ničím nepodloženú.

Žalobca nevlastní garáž, patří jeho matce tak, ako aj hnutelné veci nachádzajúce sa v nej. Opak toho, čo je uvedené vyššie v konaní preukázaný nebol, dôkazné bremeno bolo na žalovanej, o čom bola súdom viac krát poučená, mala záujem sa nechať v konaní po jednom takomto poučení zastupovať advokátom z centra právnej pomoci, avšak len do doby, kým jej bolo povedané, že ak dostane peniaze za byt, bude musieť advokáta zaplatiť. Následne, ako sama uviedla, sa rozhodla zastupovať sama. To, že by do BSM mali patriť ešte nejaké štvorkolky, prípadne ďalšie hnutelné alebo nehnuteľné veci, v konaní takisto preukázané nebolo. Vzhľadom na dlh žalovanej na výživnom, vymáhaný v rámci exekučného konania, o čom mal súd ako dôkaz aj potvrdenie JUDr. Michala Bulka ku dňu 10.10.2018 a tiež o tom svedčí poznámka exekútora - upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie predajom nehnuteľnosti a zriadením exekučného záložného práva EX 398/2013 na LV č. XXXX má súd za to, že je aj v záujme žalovanej nájsť si s deťmi vhodný nájom, kde by sa našahovali a aspoň dočasne žili z finančných prostriedkov, ktorými ju žalobca vyplatí a snáď sa jej do budúca podarí aj zamestnať, ak jej to zdravotný stav dovolí a tak si zlepšiť finančnú situáciu, aby sa nemusela spoliehať len na výživné určené pre deti. Vzhľadom na už vyššie opísanú situáciu by totiž ľahko mohla nastať skutočnosť, že by sa predmetom dražby stal aj 1-izbový byt, ktorý by sa zrejme predal za podhodnotenú cenu tak, ako to bolo s bytom 3-izbovým.

Pri určení povinnosti žalobcovi vyplatiť žalovanú súd vzhľadom na zásady uvedené pri vyporiadavaní BSM prihladol samozrejme na už uvedený dlh žalovanej vymáhaný v rámci exekučného konania a potvrdený aj poznámkou exekútora na liste vlastníctva, a teda časť sumy, ktorú je povinný žalobca žalovanej vyplatiť na jej spoluvlastnícky podiel na byte, je povinný vo výške tohto dlhu uhradiť priamo súdnemu exekútorovi.

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalovaná, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby podľa obsahu napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne žalobu zamietnuť v celom rozsahu.

4. V odvolaní poukázala na to, že nesúhlasí aby bol vlastníkom žalobca, pretože do bytu nedal ani cent, týmto ohrozil ju a 3 maloleté deti, nemajú kam ísť, podnájom by bol na 2 roky a potom by ostali na ulici. Ako výlučná vlastníčka žiada, aby boli obaja ako doteraz, pol bytu žalovaná, pol bytu žalobca. Súd nesmie ohroziť niekoho, aby ostali na ulici, na to je zákon o rodine. Ďalej uviedla, že z hnutelných vecí žiada 15.000 eur, aby jej žalobca vyplatil. Namietala výšku hodnoty bytu, pričom za primeranú považovala hodnotu 45.000 eur, v prípade ak by ju chcel žalobca vyplatiť z bytu tak žiada 22.500 eur + 2.032 eur čo dala do bytu, to je polovica pretože náklady boli 5.000 eur do opravy v byte + 15.000 eur z hnutelných vecí, spolu 39.532 eur. Poukázala na svoj zlý zdravotný stav s tým, že nemôžete nás o všetko pripraviť. O byt prišli lebo sama nemohla platiť 300 eur. Žalobca znovu nedal do nájmu ani cent, chcel len všetko predať. Poukázala na majetkové pomery žalobcu, nesúhlasila s povinnosťou platiť trovy, poukázala na to, že byt má po rodičoch, pričom jej otec zaplatil vlastníctvo bytu 16.000 Sk, súd v tejto súvislosti neprihladal na to, kto sa staral o udržanie a nadobudnutie veci. Ďalej namietala procesnú vadu - absenciu pečiatky na rozhodnutí, poukázala na svoju sociálnu situáciu, že je bez príjmu a preto nemá z čoho platiť trovy.

5. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdil a zaviazal žalovanú na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

6. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá zotrvala dôvodoch svojho odvolania.

7. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý okrem iného vo vyjadrení poukázal na to, že ku dňu zániku BSM v roku 2013 bola hodnota bytu 30.000 eur a žalovaná žalobcu z užívania tohto bytu za celý čas od zániku BSM vylúčila. V konaní nenavrhol vykonanie žiadneho dôkazu, ktorý by spochybnil žalobcom uvádzanú cenu 30.000 eur. Ďalej poukázal, že príjem žalovanej na deti je 190 eur, z čoho má za byt platiť 170 eur. Je zrejme, že žalovaná okrem výživného, ktoré dostáva od žalobcu na 3 maloleté deti a prídavkov na deti nemá iný príjem. Táto skutočnosť však nie je záležitosťou žalobcu, ale výlučne žalovanej, žalobca má zverené dve maloleté deti a okrem nich sa stará ešte aj o dve plnoleté deti, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti. Žalovaná dlhuje na výživnom na maloleté deti v súčasnosti už vyše 7.500 eur.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce, podľa zásad upravených v ust. § 379 a nasl. CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie z vykonaných dôkazov vyvodil nesprávne závery a z toho dôvodu neboli splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozsudku (podľa § 387 CSP) ani na jeho zmenu (§ 388 CSP).

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

11. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14. 9. 2011, sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

12. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ust. § 132 O.s.p. (§ 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplynuli ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p. (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 21Cdo 65/2000).

13. Život je v prevažnej miere o vzťahoch a emóciách z nich vyvolaných a nie je tomu inak ani v pozitívnom práve. Právo je bez akýchkoľvek pochybností nositeľom emócií a na jeho správnu aplikáciu postačuje takzvaná cesta od poznávania a prostého logického úsudku po výklad zahrňujúci sociálny cit.

14. Z obsahu spisu, hlavne z rozsudku o rozvode manželstva strán sporu vyplýva, že z ich manželstva pochádza 9 detí a jednou z príčin rozvratu ich manželstva bola nevera žalobcu.

15. Prvoinštančný súd v bode 14 poukazuje na to, že § 150 Občianskeho zákonníka mu umožňuje, aby majetkové vzťahy manželov k spoločnému majetku upravil čo najspravodlivejšie v súlade s dobrými mravmi ako aj záujmami manželov a ich maloletých detí. V bode 15 konštatuje, že žalovaná nemala finančné prostriedky na úhradu platieb spojených s užívaním 3-izbového bytu a žalovaná z neznámych dôvodov nesúhlasila s predajom tohto bytu tretej osobe mimo dražby. Konanie žalovanej súd prvej inštancie spočíva, „že mala záujem o byt, za ktorý ako vyplynulo tiež nemá ako platiť a nemá finančné prostriedky na výplatu podielu žalobcu“ vyhodnotil ako konanie v rozpore s dobrými mravmi nepoživajúce právnu ochranu. Z príjmového pokladničného dokladu mal za preukázané, že kúpnu cenu za predmetný 1-izbový byt vo výške 16.934,90 Sk zaplatila p. F. Z. - žalovaná.

V závere odôvodnenia v bode 17 svojho rozsudku súd prvej inštancie konštatuje, že má za to, že je v záujme žalovanej nájsť si s deťmi vhodný nájom kde by sa nast'ahovali a aspoň dočasne žili z finančných

prostriedkov, ktorými ju žalobca vyplatí a snád' sa jej do budúca podarí aj zamestnať, ak jej to zdravotný stav dovolí a tak si zlepši finančnú situáciu aby sa nemusela len spoliehať na výživné určené pre deti. Prvoinštančný súd ďalej konštatuje, že vzhľadom na už vyššie opísanú situáciu by totiž ľahko mohla nastať skutočnosť, že by sa tak predmetom dražby stal aj 1-izbový byt, ktorý by sa zrejme predal za podhodnotenú cenu, tak ako to bolo s 3-izbovým bytom. V otázke trov súd prvej inštancie, bez toho aby čo i len skúmal dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré sú jednoznačne indikované z predchádzajúceho odôvodnenia, vo vzťahu k majetkovej situácii žalovanej zaväzuje žalovanú k náhrade všetkých trov v prospech žalobcu.

16. Žalovaná tvrdí, že byt, ktorý je predmetom tohto konania nadobudol v podstate jej otec, pretože on poskytol finančné prostriedky na jeho kúpu 16.934,90 Sk.

17. R42/1972 (s. 134 ods. 4): vzhľadom na ustanovenie § 143 OZ nie je súd viazaný návrhmi účastníkov, ale je povinný zisťovať čo patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

18. Podľa § 143 Občianskeho zákonníka v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

19. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

20. Tak ako bolo uvedené, konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je typické tým, že súd nie je viazaný návrhmi strán sporu a má povinnosť zisťovať čo všetko patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo čo patrilo v čase rozvodu ich manželstva.

21. Je nepochybné, že p. Z. vychovala 9 (slovom deväť) detí, pravdepodobne v tých najskromnejších pomeroch.

22. Zdá sa, že p. Z. je osobou menej ostražitou vo vzťahu k zabezpečeniu svojho sociálneho statusu a z nepochopiteľných dôvodov nepoberá žiadnu dávku v sociálnom zabezpečení (dávku v hmotnej núdzi, invalidný dôchodok) alebo iné dávky na zabezpečenie riadneho chodu domácnosti v súvislosti s výchovou 3 maloletých detí v predmetnom byte.

23. Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie sa však uvedené zjavne nepodarilo.

24. Súd prvej inštancie namiesto toho aby inšpiroval žalovanú v súvislosti s jej sociálnym statusom jednak súčinnosťou s opatrovníkom maloletých detí alebo k návšteve úradu práce sociálnych vecí a rodiny a iných inštitúcií na to určených, bez ďalšieho ani len nezisťoval a nenaplnil dikciu ust. 150 Občianskeho zákonníka v súvislosti s prihliadnutím na zásluhovosť o nadobudnutie spoločných vecí - predmetného družstevného bytu, ktorý bol kúpený za 16.934,90 Sk, (pričom sa zdá, že cena v čase nadobudnutia mnohonásobne prevyšovala kúpnu cenu, tzv. dotovaná cena právnym predpisom a je tvrdené, že bola poskytnutá otcom žalovanej) a žalovanú zaviazal k náhrade trov konania.

25. Súd prvej inštancie zjavne zlyhal pri prikázaní veci predmetného 1-izbového bytu do vlastníctva žalovaného, nezohľadňujúc, že v uvedenom byte bývajú maloleté deti a pravdepodobne aj osoba vyššieho veku (otec žalovanej).

26. Odvolací súd zastáva názor, že žena a matka detí v demokratickej spoločnosti má postavenie zvlášť hodné ochrany a záujmu verejnoprávnych inštitúcií a z tohto pohľadu konštatovanie súdu prvej inštancie, že je v záujme žalovanej si s deťmi nájsť vhodný nájom je neudržateľné a v rozpore s princípom spravodlivého usporiadania vecí medzi stranami sporu.

27. Odvolací súd je zástancom nepozitivistického východiska s akcentom na materiálny výkon spravodlivosti, avšak po náležitom objasnení veci, čoho výsledkom má byť spravodlivé usporiadanie pomerov.

28. Jak nicméně uvedl již G. Chesterton (Ohromné maličkosti, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2011, str. 23-24), „ctnost není pouhým nedostatkem neřesti, neznamená, že se vyhýbáme mravním nástrahám; ctnost je cosi živého a konkrétního jako bolest nebo zvláštní vůně. Milosrdenství neznamená nebýt krutý nebo se nemstít či netrestat; znamená něco prostého a konkrétního jako slunce, které jsme buď viděli, nebo neviděli.“ Rovněž obecné soudy by proto neměly klást důraz na to, co stěžovatelka v minulosti nezvládla, nýbrž na to, že prokázala ochotu obětovat se pro jiného a pomáhat mu (Nález Ústavního soudu II. ÚS 4054/19).

29. Odvolací súd zastáva názor, že chudoba - nebonitnosť žalovanej, nie je kritériom pre konštatovanie, jednak konania v rozpore (§ 3 Občianskeho zákonníka) s dobrými mravmi a v konečnom dôsledku pre prikázanie veci bytu žalobcovi.

30. Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky okrem iného vyplýva, že podľa názoru ústavného súdu krajský súd ďalej v napadnutom rozsudku správne konštatoval, že bola to práve sťažovateľka, „ktorá sa výrazne pričínila vo väčšej miere o získanie členského podielu k družstevnému bytu (za pomoci svojich rodičov)“. Napokon krajský súd uviedol, že z dôvodu, že „v konaní nebolo možné zistiť presnú alebo aspoň približnú výšku tzv. vnosu žalovanej (sťažovateľky, pozn.) do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov (výrazná pomoc rodičov žalovanej), určenie výšky tzv. vnosu bolo úvahou súdu“, a priznal navrhovateľovi podiel v sume 12 975 eur, čo je 1 z členského podielu v bytovom družstve, ktorý po vzájomnej dohode účastníkov konania predstavoval ku dňu rozhodovania majetkovú hodnotu v sume 51 900 eur.

Sťažovateľka v sťažnosti krajskému súdu vytýka, že sa vôbec nevysporiadala s jej námietkou uvedenou v odvolaní, a to prikázaním členského podielu bez finančného vyrovnania z dôvodu, že tento bol darovaný jej rodičmi a navrhovateľ sa pripravoval na odľahčenie zatajovaním spoločných finančných prostriedkov, pred odchodom trval na uzavretí dohody o spoločnom nájme družstevného bytu a keď to dosiahol po troch mesiacoch, odišiel zo spoločnej domácnosti, čo podľa jej názoru robí napadnutý rozsudok krajského súdu nepreskúmateľným a v rozpore s jej právom na spravodlivý proces. (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 343/2014 z 25. 11. 2014).

31. Z obsahu spisu nevedno ako súd prvej inštancie vyhodnotil tvrdenie žalovanej o výraznej miere vo vzťahu k nadobudnutiu predmetného bytu zo strany jej otca a z rozsudku ani nie je zjavné či otec žalovanej je súčasťou tejto domácnosti.

32. Zvýhodnenie kúpnej ceny pri nadobúdaní bytu a miery zásluhovosti zo strany žalovanej je potrebné zohľadniť pri úplnom vyporiadaní, čo by naplnilo princíp spravodlivého usporiadania vecí. So zreteľom na § 143 OZ a citovaný nález Ústavného súdu Slovenskej republiky je otázne či vôbec predmetný byt patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (tvrdená darovaná suma na kúpu bytu zo strany otca žalovanej).

33. Okresnému súdu sa aj pri vynaložení úsilia nepodarilo dostatočne objasniť prejednávajúcu vec z hľadiska zabezpečenia spravodlivého usporiadania vecí.

V konaní o vyporiadaní BSM opodstatnené vznikajú najmä otázky:

- aké manželstvo strán sporu bolo
- čo bolo príčinou jeho rozvratu
- aké sociálno-materiálne podmienky toto manželstvo vytvorilo
- aký malo manželstvo vplyv na výchovu detí
- čo a kedy a za akú hodnotu manželia spoločne nadobudli
- kto a ako sa pričínil o nadobudnutie, udržanie a zhodnotenie spoločných vecí

- aké usporiadanie vecí je na prospech maloletých detí

34. Vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci už nateraz možno konštatovať naplnenie dôvodov podľa § 3 Občianskeho zákonníka v súvislosti s vyporiadaním bezpodielového spoluvlastníctva v prípade, že pri zhodnotení miery pričinenia sa o nadobudnutie bytu by bolo z finančného hľadiska pre žalovanú neúnosné vyplatiť žalobcu, samozrejme za stavu ak byt by mal patriť do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, potom do úvahy prichádza disparitné vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

35. Rozsudok okresného súdu je pre neaplikovateľnosť základných princípov spravodlivého súdneho konania a nepresvedčivosť, nepreskúmateľnosť, čo je dôvodom pre jeho zrušenie podľa § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku.

36. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude v súčinnosti s úradom práce sociálnych vecí a rodiny poučiť žalovanú o všetkých jej právach v súvislosti s jej majetkovým statusom, prípadne zdravotnými ťažkosťami, poučí ju vhodným spôsobom o možnosti bezplatného právneho zastúpenia, prostredníctvom centra právnej pomoci, dôsledne zistí, za akých okolností bol nadobúdaný byt v súvislosti s poskytnutím kúpnej ceny vo svetle § 143 Občianskeho zákonníka a citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ak dospeje k záveru, že kúpnu cenu za byt poskytol otec žalovanej, tak vyvodí z toho záver, že byt nepatrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V prípade ak dospeje k záveru, že finančné prostriedky použité na kúpu bytu pochádzajú z manželstva strán sporu, vyvodí záver v spojení s mierou zásluhovosti o nadobudnutie vecí a rozhodne podľa naznačených intencií

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).